

Hva er barnemishandling?

Tidligere var det akseptert å rise eller slå barn som ikke oppførte seg. I dag vet vi at mishandling kan ha store konsekvenser for barn. Likevel forekommer det i mange hjem. Barnemishandling og omsorgssvikt kan deles inn i fire kategorier:

- Fysisk overgrep
- Psykisk overgrep
- Vanskjøtsel/forsømmelse
- Seksuelle overgrep

Ofte forekommer mishandlingen som en kombinasjon av de ulike typene. Et barn som blir seksuelt misbrukt blir i flere tilfeller også forsømt.

Fysisk overgrep

Det som kjennetegner et fysisk overgrep er, ifølge Verdens helseorganisasjon, at en voksen person i hjemmet skader barnet i strid med det som er akseptert i samfunnet eller på en slik måte at det kan påvises medisinsk.

Tegn på fysisk mishandling kan være:

- blåmerker
- brudd
- brannså
- bitemerker

- hovne områder
- hodeskader som for eksempel hjernerystelse
- skader i brystkassen og magen
- ribbeinsbrudd
- barnet utvikler seg langsomt, mentalt sett

Psykisk overgrep

Slike overgrep kjennetegnes ved at foreldrene eller andre som har ansvar for barnet oppfører seg på en måte som svekker barnets selvfølelse eller dets mulighet for en sunn psykisk utvikling.

Både isolasjon, avvísning, terrorisering, ignorering, narring, samt uakseptable forventninger og krav til barnet inngår i denne kategorien. Det er svært vanskelig å oppdage denne form for mishandling siden overgrepene ikke etterlater noen fysiske spor. Selv om skadene ikke kan sees på kroppen blir barnet sterkt preget av slik oppførsel.

Tegn på psykisk mishandling kan være at barnet:

- er sosialt tilbaketrukket
- har uvanlig sterkt sinne
- har lav selvtillit
- lider av spiseforstyrrelser
- har angst og depresjoner
- prøver å rømme
- utvikles seinere enn normalt, både fysisk og psykisk

Vanskjøtsel/forsømmelse

Vanskjøtsel og omsorgssvikt er den vanligste formen for mishandling. Vi kan dele denne typen inn i fire underkategorier:

- Fysisk omsorgssvikt: barnet får ikke dekket grunnleggende behov, som tilstrekkelig med mat og klær, beskyttelse, husvære og hygiene.
- Emosjonell omsorgssvikt: fravær av kjærlighet, sikkerhet, hengivenhet, emosjonell støtte og psykologisk hjelp når det trengs. Når et barn er vitne til vold i partnerforhold, regnes også dette som omsorgssvikt.
- Svikt i læring og utvikling: barnet følges ikke opp i forhold til skole og opplæring.
- Medisinsk omsorgssvikt: forsinket eller manglende kontakt med helsetjenesten når barnet trenger medisinsk hjelp.

Tegn på vanskjøtsel kan være at barnet:

- ofte er borte fra skolen
- er trett og sovner i timen

- tigger og stjeler enten mat eller penger
- ofte er skittent og lukter vondt
- er dårlig kledd i forhold til været
- misbruker narkotika eller alkohol

Seksuelle overgrep

Innebærer at barnet blir utsatt for seksuell aktivitet som de er for unge til å forstå eller gi samtykke til. Den seksuelle lavalderen i Norge er 16 år.

Tegn på seksuelle overgrep kan være at barnet:

- har problemer med å gå eller sitte
- plutselig nekter å skifte i forbindelse med gymtimen
- har mareritt
- blir gravid eller får kjønnssykdom
- oppfører seg aggressivt
- har selvmordstanker
- skader seg selv
- har generelle atferdsproblemer som rastløshet, ulydighet, irritabilitet eller mobber andre

Rapporter mistenkelige forhold

Dersom helsesøster, lege eller sykepleier mistenker mishandling eller omsorgssvikt, tar de opp en grundig sykehistorie om barnet. Familieforhold, foreldrenes jobbstatus og eventuell bruk av rusmidler i hjemmet må avklares. Det foretas også hjemmebesøk og oppfølgingskontroller. Er det høy sannsynlighet for svikt skal barnevernet kontaktes.

Hvis du tror at et barn blir mishandlet kan du levere en såkalt bekymringsmelding til barnevernet. Du kan gjøre det både muntlig og skriftlig og være anonym hvis du ønsker. Barnevernet er pliktet til å vurdere alle henvendelser.

Kilder:

1. Helsenytt.no
2. Childwelfare.gov
3. Nationalcac.org
4. Americanhumane.org
5. Pasienthandboka.no
6. Ndaa.org
7. Ncsby.org
8. Byradsavdeling-for-velferd-og-sosiale-tjenester.oslo.kommune.no